

OBS: Vores udviklingsstrategi har været i høring hos 19 kommuner og fire regioner og er godkendt af vores medlemmer og af Plan- og Landdistriktsstyrelsen. Nedenstående er en kort gennemgang af strategiens visioner, målsætninger, indsatsområder m.m. Strategiens kortlægning og analyser er *ikke* en del af dette dokument

LAG Småøerne, marts 2023

LAG Småøerne: Udviklingsstrategi 2023-2027

Vores vision

”Vi vil aktivt medvirke til, at øerne overleverer bæredygtige lokalsamfund til de kommende generationer.”

- Vi ønsker øsamfund, hvor der er aktivitet hele året, hvor børnefamilier flytter til og nyder et enkelt og trygt liv og hvor alle generationer kan leve det gode liv.
- Vi ønsker virksomheder, der skaber arbejdspladser og oplevelser for turisterne i balance med naturen.
- Vi ønsker stærke fællesskaber og sammenhold både på øerne – og mellem øerne.

Vores målsætninger

På den baggrund vil vi fokusere på bosætning, erhverv, grøn omstilling, fællesskab og netværk. Vi ønsker:

- a. Øget bosætning, flere helårsstillinger og en mere balanceret demografi på småøerne
- b. Mere erhvervsudvikling med fokus på samarbejde og nye samarbejder med fastlandet
- c. Etablering og udvikling af virksomheder
- d. Omstilling til energiløsninger, der reducerer øernes udledning af drivhusgasser i private husholdninger og erhverv
- e. Etablering og udvikling af stærke foreninger og andre fællesskaber
- f. Forbedret trivsel gennem nye muligheder for kulturelle og oplysende aktiviteter for alle aldersgrupper
- g. Videns- og erfaringsudveksling med fokus på bæredygtighed og i samarbejde med organisationer på små og store øer og på fastlandet

Finansieret af
Den Europæiske Union

Tre gennemgående principper

Vi vurderer alle projektansøgninger ud fra tre gennemgående principper:

1. Alle de projekter, vi støtter, skal fremme bæredygtighed på de små øer – i virksomheden, foreningen og/eller lokalsamfundet.
2. Vi lægger vægt på at støtte projekter, der udvikler helårssamfund og fremmer et attraktivt liv på øerne.
3. Vi lægger vægt på at støtte projekter, der fremmer fællesskab, samarbejde og netværk blandt øboere, på tværs af øerne og med samarbejdspartnere andre steder i landet.

For LAG Småøerne dækker begrebet bæredygtighed ønsket om, at de 27 danske småøer videreføres af kommende generationer, så øerne udvikler sig som levedygtige helårssamfund med bosætning, erhverv og natur samt klima i overensstemmelse med kommunale mål (fx DK2020), nationale og globale mål.

Finansieret af
Den Europæiske Union

Vores indsatsområder

Med udgangspunkt i vores vision og vores målsætninger har vi udpeget fem indsatsområder:

1. Bæredygtigt erhverv (30% af LAG-midlerne)
2. Grøn omstilling (30% af LAG-midlerne)
3. Bosætning (20% af LAG-midlerne)
4. Bæredygtige fællesskaber og netværk (20% af LAG-midlerne)
5. Hav, havn og fiskeri (alle FLAG-midlerne)

Indsatsområde 1: Bæredygtigt erhverv

Mål 1.1: Udvikling af nye og eksisterende virksomheder med fokus på bæredygtighed, samarbejde og nye samarbejder med fastlandsvirksomheder.

Vi støtter:

- projekter, der udvikler bæredygtige virksomheder på småøerne herunder
  - projekter, der etablerer og udvikler nye nichevirksomheder indenfor turisme, der kan være med til at gøre øen interessant i forhold til turister og bosætning (fx fødevarer, kunsthåndværk m.m.)
  - projekter, der etablerer og udvikler købmandsforretninger, håndværksvirksomheder, friskoler m.v. ("livsnervevirksomheder").

Mål 1.2: Skabe erhvervssamarbejde og netværk på småøerne

Vi støtter:

- projekter, der etablerer samarbejde og netværk mellem erhvervsaktører på og mellem småøerne.
- udviklingsplaner og strategier for hele øen.

Indsatsområde 2: Grøn omstilling

Mål 2.1: Omstilling til bæredygtige energiløsninger, der reducerer øsamfundenes energiforbrug og deres udledning af drivhusgasser

Vi støtter:

- projekter, der reducerer energiforbrug og udledning af drivhusgasser i virksomheder (erhverv)
- omstillingsplaner og kortlægning af energiforbrug i virksomheder (erhverv)
- Fælles projekter, der reducerer energiforbrug og udledning af drivhusgasser i private husstande på øen

Finansieret af
Den Europæiske Union

Mål 2.2: Grøn omstilling indenfor fx transport og infrastruktur, affaldshåndtering, genbrug, vandforbrug samt natur & biodiversitet

Vi støtter:

- omstillingsplaner (herunder fx kortlægning af øens energiforbrug, energiomstillingsplaner), samt undersøgelser og forprojekter på ø-niveau vedrørende affaldshåndtering, natur- og arealforvaltning mm. samt større, fælles energianlæg som f.eks. vindmøller og solceller
- forprojekter og undersøgelser i forbindelse med klimatilpasningsprojekter (fx højvandsikring, sikring af havne mm.)
- mindre initiativer, der fremmer grøn omstilling.

Indsatsområde 3: Bosætning

Mål 3.1: Øget bosætning og en mere bæredygtig demografi på småøerne.

Vi støtter:

- forprojekter og undersøgelser om bæredygtige boliger og nye boformer (fx prøveboliger, lejeboliger og alternative boformer)
- forprojekter og undersøgelser i forbindelse med etablering af rammer for arbejdsfællesskaber (fx håndværker-, værksteds- og kontor fællesskaber)
- bosætningskampagner.

Indsatsområde 4: Bæredygtige fællesskaber og netværk

Mål 4.1: At styrke foreninger og andre bæredygtige fællesskaber

Vi støtter:

- etablering og udvikling af stærke ø-foreninger, der fremmer fællesskab og skaber udvikling på småøerne
- faciliteter og mødesteder til aktiviteter der fremmer fællesskabet og turismen
- rådgivning og konsulentbistand til udviklingsprojekter (f.eks. fundraising, projektudvikling, afdækning af kompetencer, foreningssamarbejde mm), herunder støtte til ø-konsulenter og udviklingsplaner.

Mål 4.2: Skabe trivsel og udvikling gennem at øge muligheder for kulturelle og oplysende aktiviteter

Vi støtter:

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

- kulturelle, folkeoplysende og alment dannende aktiviteter for alle aldersgrupper, herunder også fjernundervisning.

Mål 4.3: Skabe videns- og erfaringsudveksling både på og mellem øerne samt det omkringliggende samfund

Vi støtter

- emnebestemte netværksaktiviteter (evt. online-fællesskaber), hvor målet er at dele ideer og erfaringer.

Indsatsområde 5: Hav, havn og fiskeri (FLAG)

Mål 5.1: Udvikling af det eksisterende fiskeri

Vi støtter:

- udvikling i forbindelse med forædling, fangstudstyr og salg af fisk og skaldyr
- produktudvikling eller omstillingsprojekter i eksisterende virksomheder, som skaber nye måder at bruge det maritime miljø på
- udstyr til håndtering af fisk på havnen, både til erhvervsfiskere og lystfiskere.

Mål 5.2: Vandet som attraktion

Vi støtter:

- udvikling og videreudvikling af oplevelsesprodukter ifht. kystturisme, herunder guidede ture på og omkring vandet.

Mål 5.3: Øget samarbejde mellem aktørerne

Vi støtter:

- etablering og udvikling af netværk og samarbejde mellem aktører på havnene med fokus på at udvikle nye produkter og metoder (også indenfor f.eks tang, siv, creme af mudder, oparbejdning af fisk og skaldyr mv.).

Mål 5.4: Sikring og udvikling af faciliteter på havnene.

Vi støtter:

- udvikling af servicefaciliteter på og omkring havnene, især projekter som udnytter funktionstømte bygninger (fx tørrerum, værksteder, opholdsrum) eller ny anvendelse af de funktionstømte bygninger.

Finansieret af
Den Europæiske Union

Vores egne initiativer

LAG-bestyrelsen ønsker også selv at igangsætte tværgående initiativer – meget gerne i samarbejde med andre foreninger og organisationer som f.eks. De Danske Småøer.

Det vil være projekter, som gavner flere småøer ad gangen, og som har fokus på aktuelle udviklingstendenser.

Vi vil f.eks. arbejde med at:

- tilvejebringe data som kan understøtte udviklingen på øerne, fx omkring tilflyttere, erhverv, energi, turisme, boliger, indbyggere, færger mv.
- etablere netværk på tværs af øerne herunder vidensdeling, samling af "best practise", seminarer, kampagner, folkeoplysning og kompetenceløft særligt indenfor indsatsområderne (fx ø-huse og ø-butikker).
- etablere netværk på tværs af øerne og arbejde for generationsskifte hos fiskere, landmænd og andre virksomhedsejere på småøerne.

Finansieret af
Den Europæiske Union